

BURGERINITIATIEVEN ROEPEN VRAGEN OP BIJ GEMEENTEN

Wouter Boonstra 31 jan 2013 3 reacties

Wat moet je wel en niet doen als gemeente als bewoners initiatief nemen om de kwaliteit in hun buurt te verbeteren?

Waar lopen ambtenaren tegenaan?

Het driejarige onderzoeksproject 'Burgers maken hun buurt' legde de vijf elementen die bewonersinitiatieven succesvol maken bloot. Onderzoekster Judith Bakker van de Universiteit Twente wijst erop dat overheden bewonersinitiatieven vaak toejuichen, maar ook met nieuwe vragen worden geconfronteerd. 'Onder burgerinitiatieven verstaan we initiatieven van bewoners in hun eigen buurt om de kwaliteit te verbeteren van de hele buurt. Daar hoeft niet per se om geld van de gemeenten worden gevraagd, maar je komt elkaar in het publieke domein toch onherroepelijk tegen, bijvoorbeeld voor een vergunning. Met ons boekje dat verkrijgbaar is bij Platform 31, het kennisinstituut voor stad en regio, brengen we in beeld waar ambtenaren zoal tegenaan lopen.'

Beleid gericht op actieve burger

Het project is opgezet door een consortium van de Universiteit Twente, de Universiteit van Amsterdam, het NICIS Instituut, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en de steden Enschede, Hengelo en Leiden. Het onderzoek bestaat onder meer uit drie casussen in de genoemde steden. De onderzoekers maakten de processen mee van verschillende initiatieven, zoals Stadslab, een plan voor een nieuw park in Leiden, en een straatnamenproject in Hengelo. Ze merkte dat bij gemeenten nieuwe vragen werden opgeroepen, omdat zij zich aan het herbezinnen waren op hun rol in het licht van de bezuinigingen. 'Het beleid is, ook landelijk, gericht op actieve burgers. Ze verwachten een betrokken burger, een betere relatie met het bestuur en een betere kwaliteit van de buurt. Zo verwachten ze meer draagvlak te creëren.'

Te enthousiaste ambtenaren

Het meest viel Bakker het enthousiasme van de “professioneel betrokkenen”, de ambtenaren, op. ‘Zij gingen soms zo hard in hun enthousiasme dat ze beslissingen voor burgers gingen nemen en bijvoorbeeld vergaderingen voor burgers gingen beleggen. Die gingen op een gegeven moment afwachten wat de ambtenaren gingen doen.’ Volgens Bakker deden de ambtenaren dat niet om de initiatieven in gemeentebeleid te laten passen. ‘Het was oprecht enthousiasme. Ik heb weinig gezien dat zoiets erachter zat. In interviews hoorde ik wel dat initiatieven ook in het beleid moesten passen. Iemand noemde eens de term “empatisch afschieten”, waarmee bedoeld werd dat meelevend werd verteld dat een initiatief niet kon doorgaan, omdat het te gevaarlijk of verboden was.’

Vijf elementen voor succesvolle bewonersinitiatieven

De onderzoekers maakten een handreiking voor professionele ondersteuners waarin vijf elementen die noodzakelijk zijn voor een succesvol bewonersinitiatief. De vijf elementen vormen het woord “actie”: animo, contacten, toerusting, inbedding en empathie. De laatste twee zijn gericht op gemeenten en andere instanties. ‘Inbedding wil zeggen dat zij zijn ingericht op initiatieven van bewoners. Als dat niet zo is, wordt het moeilijk. Empathie is inlevend vermogen en erg doorslaggevend. Als dat er niet is, dan is de kans groot dat het niet lukt. Gemeenten kunnen deze inzichten gebruiken om te zien waar het in een project niet loopt.’

Praktijk blijft erg lastig

Een valkuil voor gemeenten is bijvoorbeeld dat ze initiatieven onbedoeld toch moeilijk maken voor bewoners. ‘Belijden vinden ze heel belangrijk, maar de praktijk is erg lastig. Een grote gemeente in Overijssel verhoogde bijvoorbeeld rigoreus de kosten voor een vergunning in verband met het afzetten van een straat, waardoor bewoners die een “carportsale” annex buurtfeest organiseerden hiervoor in plaats van een paar tientjes meer dan honderd euro kwijt waren. Dat was hun hele winst. Ze vroegen zich af of ze wel verder moesten gaan, terwijl de gemeente dit soort initiatieven juist wilde stimuleren.’

GERELATEERDE ARTIKELEN

11-11-2011 Laboratorium Leiden

15-11-2010 Binding met buurt leidt tot veiliger gevoel

11-12-2009 Burger initieert, ambtenaar volgt

22-05-2009 Rotterdamkunde

Bron: <http://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/nieuws/burgerinitiatieven-roepen-vragen-op-bij-gemeenten.8802924.lynkx>.

© Copyright 2014 Kluwer. Alle rechten voorbehouden.